

**Všeobecne záväzné nariadenie
o tvorbe, ochrane a údržbe zelene na území mesta
Vranov nad Topľou**

č. 212/2025

Mesto Vranov nad Topľou na základe § 6 odst.1 a odst. 2 zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších zmien a ustanoveniami a § 69 odst.2 zákona č.543/2002 Zb. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov

v y d á v a pre územie mesta Vranov nad Topľou t o t o

**Všeobecne záväzné nariadenie
o tvorbe, ochrane a údržbe zelene na území mesta Vranov nad Topľou**

na ktorom sa uznieslo Mestské zastupiteľstvo vo Vranove nad Topľou v súlade s § 11 ods.4 písm. d) a e) zákona SNR číslo 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, v znení neskorších zmien a doplnkov.

**Článok I
Účel a predmet a platnosť nariadenia**

1. Účelom tohto Všeobecne záväzného nariadenia (ďalej len nariadenia) je vymedzenie podmienok pre správu, údržbu a ochranu verejnej zelene na území mesta Vranov nad Topľou, ako jednej z významných zložiek životného prostredia.
2. Toto nariadenie ustanovuje :
 - a) základné pojmy,
 - b) zásady a postupy pri správe, výsadbe a obnove verejnej zelene,
 - c) práva a povinnosti fyzických osôb dočasne alebo trvalo žijúcich na území mesta, právnických osôb ako aj návštevníkov mesta, vo veci ochrany verejnej zelene,
3. Toto nariadenie sa vzťahuje na všetky kategórie zelene a jej súčasti na území mesta Vranov nad Topľou, ktoré je tvorené katastrálnymi územiami Vranov nad Topľou a Čemerné.
4. Všetky činnosti, zásady a postupy súvisiace so správou, údržbou, ochranou a výsadbou vo verejnej zeleni musia byť v súlade s platným územným plánom, a ostatnými záväznými dokumentmi mesta.

**Článok II
Vymedzenie základných pojmov**

1. Na účely tohto nariadenia sa rozumie :
 - a) zeleň tvoria všetky vývinové štádia drevín a bylín, rastúce jednotlivo alebo v skupinách, nezávislé od toho, kde sa nachádzajú, alebo kto je ich vlastník, užívateľ alebo správca,

- b) za objekt zelene sa v zmysle záhradnej, krajinárskej a architektonickej tvorby považuje aj zámerne vytvorená plocha zo živých a neživých prvkov, ktorá tvorí funkčnú náhradu prirodzeného prostredia,
- c) prvok zelene je strom, ker, záhon, živý plot, trávnik, skupina krov a stromov, aleja stromov pestovaných na plochách zelene alebo v prenosných nádobách,
- d) ochranný koreňový priestor dreviny je kruhová plocha pod korunou stromu, ktorá je vymedzená kružnicou s polomerom 1,5 m väčším, ako je polomer pôdorysného predmetu koruny,
- e) verejnou zeleňou sa rozumie plocha zelene vo vlastníctve a v oprávnenom užívaní mesta Vranov nad Topľou (katastrálne územie Vranov nad Topľou, Čemerné) . Jedná sa predovšetkým o parky, parčíky, zeleň obytných súborov, sprievodnú zeleň miestnych komunikácií a pod. resp. iný priestor prístupný verejnosti bez obmedzenia, ktorý bez ohľadu na vlastnícke vzťahy slúži na všeobecné užívanie, ak osobitný zákon neustanovuje inak,
- f) vyhradenou zeleňou sa rozumie verejná zeleň, ktorej užívanie je obmedzené časom alebo druhom návštevníkov, jedná sa predovšetkým o cintoríny, školské, športové, rekreačné plochy a zariadenia a iné.
- g) špeciálna (izolačná) zeleň – je určená na zníženie negatívneho vplyvu priemyselnej a poľnohospodárskej výroby a dopravy na životné prostredie (vetrolamy, pásma hygienickej ochrany, protihlukové pásy, cestná zeleň, zeleň na ochranu pôdy, prameniští a rašelinísk, melioračná a asanačno-rekultivačná zeleň),
- h) súkromné plochy zelene sú plochy zelene vo vlastníctve fyzických alebo právnických osôb (parčíky, okrasné a ovocné záhrady pri rodinných a obytných domoch, podnikoch, penziónoch, hoteloch, reštauračných zariadeniach, inštitúciách a podobne),
- i) vnútroblok je plocha, ktorej súčasťou je zeleň ohraničená stavebnými objektmi, resp. oplotením, využívaná zväčša obyvateľmi priľahlých bytových domov, bez ohľadu na to, v koho vlastníctve sú pozemky, na ktorých sa vnútroblok nachádza,
- j) predzáhradkou je plocha zelene ohraničená z jednej strany obvodovým múrom bytového domu, resp. jeho stavebnou súčasťou a z druhej strany chodníkom, spevnenou plochou alebo cestou,
- k) údržbou verejnej zelene je nepretržité udržiavanie zelene v dobrom kondičnom a zdravotnom stave tak, aby mohla plniť funkcie podľa svojho umiestnenia v urbánnom prostredí alebo vo voľnej krajine,
- l) ochranou verejnej zelene je komplexná činnosť zameraná na udržanie ekologických, estetických a funkčných funkcií v urbánnom priestore. Cieľom ochrany zelene je predchádzať a obmedzovať zásahy, ktoré ohrozujú,

poškodzujú alebo ničia stav a podmienky rastu a vývoja zelene pri ochrane zdravia a majetku obyvateľov,

m) oprávneným užívateľom pozemku pre účely tohto nariadenia sa rozumie fyzická alebo právnická osoba, ktorá užíva pozemok na základe vlastníckeho práva alebo na základe platných právnych predpisov, najmä na základe zmlúv alebo na základe rozhodnutí orgánov verejnej správy,

n) správcom plôch zelene je každá fyzická alebo právnická osoba, ktorá má vo vlastníctve alebo užívaní zeleň, alebo je správou zelene poverená,

o) komunitnou záhradou je priestor, kde sa pozemok zmluvne prenecháva do užívania spoločenstvu občanov, napr. občianskym združeniam, neziskovým organizáciám, spoločenstvám vlastníkov a pod., s právnou subjektivitou pre potreby záujemcov o komunitnú záhradu na mestskom pozemku. Účelom zriadenia je skrášliť svoje okolie, aktívne si vyplniť svoj voľný čas a svojpomocne si dopestovať poľnohospodárskej plodiny a pod.,

p) dažďovou záhradou je špeciálne upravené miesto (plytká priehlbina) určená na zber dažďovej vody zo spevných plôch a susediacich objektov, napr. striech, chodníkov, parkovísk a pod. Voda tak prirodzene vsiakne do podlažia a nedochádza k zbytočnému odvodňovaniu krajiny.

Článok III **Správa zelene**

1. Správca verejnej zelene - Mesto Vranov nad Topľou, zabezpečuje správu a údržbu verejnej zelene na pozemkoch mesta Vranov nad Topľou.
2. Správa verejnej zelene na území mesta Vranov nad Topľou zahŕňa tieto činnosti :
 - a) evidovanie, vyhodnocovanie a aktualizovanie údajov o stave verejnej zelene,
 - b) zabezpečovanie a spoluprácu pri zabezpečovaní územno-plánovacích podkladov a dokumentácií,
 - c) posudzovanie a vydávanie vyjadrení k projektovým zámerom, účasť na územnom, stavebnom a kolaudačnom konaní, vydávanie stanovísk k územno-plánovacej, stavebnej alebo inej činnosti, ku kolaudácii stavieb dotýkajúcich sa verejnej zelene a k rozkopávkam vo verejnej zeleni v prípade potreby /trasovanie nových inžinierskych sietí vo významných plochách verejnej zelene – mestské a lokálne parky, nástupné zelené priestory pred významnými objektmi, alejové výsadby, plochy vyhradenej areálovej a špeciálnej zelene a pod./ a k výrubom drevín,
 - d) vypracovávanie podkladov pre rozpočet mesta, s prihliadnutím na aktuálne cenové relácie jednotlivých pestovateľských operácií v zmysle príslušných cenníkov a v zmysle cenníkov podľa platných zmluvných vzťahov,
 - e) spoluprácu s orgánmi ochrany prírody a krajiny, štátnej správy, neziskovými organizáciami, samosprávou, správcami plôch zelene a obyvateľmi mesta Vranov nad Topľou,
 - f) evidovanie pozemkov pre náhradnú výsadbu drevín v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov,

- g) kontrolovanie zrealizovaných prác a činností vo verejnej zeleni,
 - h) spravovanie finančných prostriedkov získaných pre ochranu a zveľadovanie verejnej zelene mesta Vranov nad Topľou,
 - i) v spolupráci s mestskou políciou ochranu plôch zelene tak, aby nedochádzalo k ich znečisťovaniu, poškodzovaniu, odstraňovaniu alebo obmedzovaniu ich funkcií.
3. Starostlivosť o jednotlivé kategórie zelene zabezpečujú :
- a) mesto Vranov nad Topľou - oddelenie verejnoprospešných služieb - verejné parky, zeleň námestí a iných mestských verejných priestranstiev, uličné stromoradia, cestná zeleň pri komunikáciách v správe mesta ,
 - b) mesto Vranov nad Topľou - oddelenie verejnoprospešných služieb a ostatní vlastníci pozemkov, na ktorých sa zeleň nachádza - zeleň obytných súborov,
 - c) vlastníci rodinných domov – zeleň na pozemkoch vo vlastníctve fyzických osôb,
 - d) vlastník, respekt. správca zariadenia - zeleň občianskej vybavenosti,
 - e) jednotliví vlastníci alebo správcovia pozemkov - vyhradená zeleň, cintoríny, školské, športové, rekreačné plochy a zariadenia,
 - f) vlastníci alebo správcovia pozemkov - ruderálne porasty (zanedbané pozemky).

Článok IV Údržba zelene

1. Verejná zeleň musí byť udržiavaná a zveľadovaná podľa ekologických, urbanistických, estetických, biotechnických a bezpečnostných zásad. Plánovitá a pravidelná údržba verejnej zelene musí vytvárať vhodné podmienky pre optimálny rast a vývoj zelene, prebieha nepretržite v súlade s arboristickými štandardami.
2. Oprávnený užívateľ alebo správca verejnej zelene zabezpečuje celoročnú odbornú údržbu zelene, jej ošetrovanie a obnovu na vlastné náklady tak, aby spĺňala kvalitatívne, funkčné, ekologické, estetické požiadavky a požiadavky ochrany zdravia obyvateľov a ochrany majetku.
3. Ak oprávnený užívateľ plôch zelene neudržiava pozemok v súlade s týmto nariadením, správca verejnej zelene ho vyzve na zjednanie nápravy a na odstránenie nedostatkov.
4. Správou verejnej zelene sa zabezpečuje:
 - a) výkon odborných sadovníckych a záhradníckych činností súvisiacich s výsadbou, ošetrovaním a ochranou všetkých prvkov a plôch verejnej zelene podľa zásad uvedených v odseku 1 tohto článku,
 - b) údržba plôch verejnej zelene v súlade s platným územno-plánovacím podkladom tak, aby bol zachovaný charakter realizovanej výsadby;
5. Pokiaľ sa na pozemku vyskytnú invázne druhy rastlín, správca alebo vlastník pozemku je povinný zabezpečiť ich včasné odstránenie na vlastné náklady. Vlastník, správca pozemku je povinný zabrániť ich ďalšiemu nežiaducemu šíreniu na iné pozemky, podľa § 7 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.

6. Dvory, záhrady a ich ploty a iné nehnuteľnosti, hraničiace s verejným priestranstvom, musia byť upravené a udržiavané tak, aby nečistota (blato, smeti, prach, ovocné plody, lístie a iné) neboli na verejné priestranstvo znášané (vetrom, vozidlami), prípadne splavované (dažďom, polievaním). Stromy, kríky a iné rastliny vyčnievajúce na chodníky musia byť ostrihané do výšky 2,5 m, vyčnievajúce na cesty a ulice musia byť ostrihané do výšky 4,2 m.
7. Údržbou nesmie byť zmenený účel, pre ktorý bola verejná zeleň zriadená. Pri údržbe musia byť dodržané časové horizonty vegetačných cyklov, do ktorých je potrebné pracovnú operáciu uskutočniť.
8. Údržba špeciálnej (cestnej) zelene sa vykonáva so zreteľom na bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky, zlepšenie životného prostredia, pôdne a klimatické podmienky a s ohľadom na budúci vzrast drevín a možnosti udržiavania verejnej zelene.
9. Špeciálna (cestná) zeleň nesmie:
 - a) obmedzovať rozhľadové pomery a zakrývať dopravné značenie,
 - b) sťažovať údržbu pozemnej komunikácie,
 - c) znižovať intenzitu verejného osvetlenia.
10. Konáre stromov, kríky a iné rastliny vyčnievajúce do cestnej komunikácie musia byť orezané tak, aby bol dodržaný bezpečný jazdný profil komunikácie.
11. Údržbu koryta, brehových porastov vo vodných tokoch, na pobrežných pozemkoch, prípadne v zátopových územiach, vrátane ich odstraňovania, zabezpečuje správca vodného toku v rámci výkonu správy.
12. Údržbu a udržiavanie čistoty plôch verejnej zelene a jej prislúchajúcich častí vykonáva Mesto Vranov nad Topľou prostredníctvom oddelenia verejnoprospešných služieb a to v rozsahu :
 - a) kosenie a zber trávy (centrálne mestská zóna, sídliská, mestské časti – Lomnica, Čemerné, Rodinná oblasť),
 - b) hrabanie trávnikov (jesenné a jarné hrabanie),
 - c) rez drevín a ich ošetrovanie,
 - d) strihanie kríkov a živých plotov,
 - e) výchovné prebierky drevín,
 - f) výrub stromov v havarijnom alebo zlom zdravotnom stave,
 - g) odstraňovanie odumretých častí stromov, ktoré znižujú stabilitu stromov a ohrozujú užívateľov verejnej zelene,
 - h) náhradná výsadba odumretých a asanovaných drevín,
 - i) zalievanie drevín, záhonov a trávnikov,
 - j) okopávanie výsadiel a odstraňovanie buriny,
 - k) prihnojovanie,
 - l) mulčovanie,
 - m) vykonávanie postrekov a nevyhnutných opatrení proti škodcom a chorobám a proti burinám,
 - n) údržba technického stavu ostatných prvkov verejnej zelene.

Článok V

Ochrana verejnej zelene a jej užívanie

1. Pri užívaní verejnej zelene je povinnosťou osôb zachovávať poriadok, čistotu a zdržať sa všetkého, čo by viedlo k jej poškodeniu, zhoršeniu jej rastu a vývoja, alebo k narušeniu či ohrozeniu účelu, ktorému verejná zezeň slúži.
2. Záber plochy verejnej zelene jej vyňatie, obmedzenie alebo odstránenie musí odsúhlasiť vlastník pozemku v súčinnosti so správcom verejnej zelene.
3. Na plochách verejnej zelene sa zakazuje:
 - a) znečisťovať plochy verejnej zelene akýmkoľvek odpadom a vykonávať všetky činnosti, ktoré obmedzujú rast a vývin rastlín, funkciu a racionálnu starostlivosť o plochy a prvky zelene,
 - b) poškodzovať nadzemné alebo podzemné časti stromov, kríkov a bylín (kvetov a tráv), vrátane ich stanovišťa, napr. neodborný orez drevín,
 - c) odcudzovať a trhať kvety, plody a iné časti rastlín,
 - d) svojvoľne zakladať nové výsadby drevín, svojvoľne zriaďovať chodníky a spevnené plochy a pieskoviská,
 - e) vykonávať prevádzkovú alebo dopravnú činnosť (parkovanie, prejazdy, otáčanie vozidiel) s výnimkou zabezpečenia nevyhnutnej údržby,
 - f) umiestňovať staveniskové zariadenia, skládky stavebných hmôt,
 - g) vypaľovať rastlinný porast, lístie, rastlinné zvyšky a spaľovať akýkoľvek odpad, zakladať ohniská,
 - h) vylievať tekutý odpad pred prevádzkovými jednotkami do plôch a prvkov verejnej zelene,
 - i) vo verejnej zeleni umiestňovať stánky, informačné a reklamné zariadenia mimo vyhradených plôch bez súhlasu mesta Vranov nad Topľou.
4. Pokiaľ sa na pozemku zistí výskyt invázných druhov rastlín, správca verejnej zelene je povinný zabezpečiť ich včasné odstránenie a likvidáciu a zabrániť ich ďalšiemu nežiaducemu šíreniu na iné plochy či pozemky.
5. Projektanti, obstarávatelia (investori), stavebníci a ostatné fyzické alebo právnické osoby vykonávajúce akúkoľvek činnosť, ktorou sa mení spôsob využitia plôch verejnej zelene sú povinní dbať a riadiť sa ustanoveniami tohto nariadenia a ostatnými právnymi predpismi vo veci ochrany prírody a krajiny.
6. Každá projektová dokumentácia stavieb a vegetačných úprav (s výnimkou pozemkov prislúchajúcich k individuálnej bytovej výstavbe – rodinné domy) musí obsahovať inventarizáciu skutkového stavu verejnej zelene a projekt sadovníckych / krajinárskych / úprav vo verejnej zeleni.
7. Pred začatím stavby alebo stavebných prác je stavebník (investor) povinný dôsledne vyriešiť otázku existujúcej verejnej zelene a urobiť všetky opatrenia na jej zachovanie. Opatrenia na ochranu existujúcej verejnej zelene musia byť súčasťou schvaľovanej projektovej dokumentácie.

8. Pri vykonávaní stavebnej, prevádzkovej alebo inej činnosti na plochách verejnej zelene so súhlasom mesta Vranov nad Topľou, sú obstarávatelia (investori), stavebníci a fyzické alebo právnické osoby vykonávajúce tieto činnosti povinní:
 - a) predchádzať poškodeniu a ničeniu drevín (debnenie kmeňov, vyviazanie konárov, podkopávanie koreňovej sústavy) a ich príslušenstva,
 - b) nevyhnutné a povolené zásahy do zelene vykonávať odbornými záhradníckymi úkonmi so súhlasom vlastníka alebo správcu verejnej zelene,
 - c) po odkrytí koreňovej sústavy drevín vykonať opatrenia zamedzujúce usychaniu koreňov (zakrytie, zaliatie a pod.),
 - d) po ukončení stavebnej alebo inej činnosti zabezpečiť odstránenie všetkého stavebného odpadu, zabezpečiť dovoz a rozprestretie biologicky činnej zeminy v minimálnej vrstve 20 cm na vopred skyprený terén, dodržiavať daný technologický postup zaručujúci optimálny vývoj vegetácie a odovzdať plochu správcovi verejnej zelene preberacím protokolom.
9. Na vznik predzáhradky alebo komunitnej záhrady je potrebný súhlas Mesta Vranov nad Topľou – oddelenie životného prostredia. Ten bude vydaný na základe písomne podanej žiadosti. K žiadosti o predzáhradku musí byť doložený súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome. Na vznik komunitnej záhrady sa okrem vyššie uvedených skutočností, vyžaduje súhlas všetkých vlastníkov, aj susedných nehnuteľností.
10. Do predzáhradiek je možné vysádzať nízke kry a byliny – trvalky, letničky a cibuľoviny. Sadenie je možné do ucelených záhonov, ktoré sú plošne oddelené od kosených trávnikov (obrubník), čím sa zabráni poškodeniu záhonov pri kosbe. Rastliny sa odporúča kombinovať, čím vznikne pestrý záhon, ktorý bude uceleným prvkom mestského verejného priestoru.
11. Údržba, prípadne aj likvidácia predzáhradiek, vrátane trávnatých plôch, ktoré sú ich súčasťou je realizovaná žiadateľmi o predzáhradku.
12. Zakazuje sa vysádzať invázne druhy rastlín.
13. Predzáhradku nemožno zriadiť:
 - a) v ochrannom pásme podzemných inžinierskych sietí,
 - b) v koreňovej zóne stromu, bližšie ako 1,5 m od päty kmeňa.
14. Mesto Vranov nad Topľou nezodpovedá za škody vzniknuté na verejnej zeleni nachádzajúcej sa na predzáhradke a ani za vznik poruchy prípadne inej okolnosti, ktoré nemožno ovplyvniť.

ČI. VI

Škody na verejnej zeleni

1. Spôsobenú škodu na verejnej zeleni je povinný nahradiť každý, kto škodu spôsobil, fyzická alebo právnická osoba, prípadne zákonní zástupcovia maloletých, mladistvých alebo nesvojprávnych osôb. Škoda sa nahradzuje, ak je to možné alebo účelné, uvedením poškodenej veci do pôvodného stavu.

2. Za poškodenie verejnej zelene sa považuje poškodenie alebo zničenie plochy alebo prvku zelene.
3. Pri zistení poškodenia plôch a prvkov zelene je jej správca, vlastník alebo užívateľ povinný bezodkladne oznámiť poškodenie príslušnému organizačnému útvaru mesta Vranov nad Topľou alebo Mestskej polícii mesta Vranov nad Topľou.
4. Do doby vydania opatrení po zistenom poškodení je povinný správca, vlastník alebo užívateľ pozemku urobiť opatrenia zabraňujúce ďalším škodám.

Článok VII Kontrola

Kontrolu dodržiavania tohto nariadenia vykonáva mestská polícia a poverení pracovníci mesta.

Článok VIII Sankcie

Sankcie za porušenie tohto nariadenia upravujú osobitné právne predpisy¹.

Článok IX Zrušovacie ustanovenia a účinnosť

Na tomto všeobecne záväznom nariadení mesta Vranov nad Topľou sa v súlade so zákonom č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení v znení neskorších zmien a doplnkov u z n i e s l o Mestské zastupiteľstvo vo Vranove nad Topľou a to dňa 30.10.2025, uznesením číslo 192/2025.

Návrh všeobecne záväzného nariadenia o tvorbe, ochrane a údržbe zelene na území mesta Vranov nad Topľou v súlade so zákonom č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení v znení neskorších zmien a doplnkov bol vyvesený na pripomienkovanie občanom dňa 08.10.2025 a zvesený dňa 23.10.2025.

Toto všeobecne záväzné nariadenie o tvorbe, ochrane a údržbe zelene na území mesta Vranov nad Topľou nadobúda účinnosť 20.11.2025.

Schválené všeobecne záväzné nariadenie číslo o udržiavaní čistoty a verejného poriadku na území mesta Vranov nad Topľou bolo vyvesené dňa 03.11.2025 a zvesené dňa 19.11.2025.

Ing. Ján Ragan
primátor mesta

Ing. Imrich Kónya
prednosta MsÚ

¹ zákon č. 71/1976 Z.z.. o správnom konaní v znení neskorších predpisov a 372/1990 Z.z.o priestupkoch v znení neskorších predpisov